

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/22
KARAR NO : 2021/94
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: Eczane sözleşmesi yapmak amacıyla Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan başvurunun reddine dair Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi'nin i leminin iptali istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE görülmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı: E. T.
Vekili : Av. M. .
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. M.Y.A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekilinin dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin eczacı olup, Trabzon Aır Ceza Mahkemesinde yargılanmış ve yargılama sonunda hakkında beraat kararı verildiği, bu karar üzerine müvekkilinin 20/07/2018 tarihinde SGK ile eczane sözleşmesi yapmak için başvurdu u, ancak davalı idarenin, yaptığı başvuruya "kamu yararı ve hizmetin gereği ile ba da mayacından" bahisle red kararı verildiği, i lemin hukuka aykırı olduğu, muarazanın men'ini talep etme zorunluluğ u do du u, mevzuatta sözleşme yapmak için müvekkili hakkında herhangi bir kısıtlama olmadığı, red kararının açık bir şekilde gerekçesiz olduğu, Eczacılar Birliği ile idarenin yaptığı oldu u protokole de aykırı olan bu i lemin hukuka aykırı olduğu, müvekkilinin herkesin içinde beraat etmiş alını ak bir insan olduğu ve hakkı olan mesleğini yapma ve sözleşme ile hastalarının ilaçlarını temin edebilmek için başvurdu u, hakkında verilmiş herhangi bir cezalandırma kararı, tedbir kararı bulunmadığı, SGK Kapsamındaki Kişilerin Türk Eczacılar Birliği Üyesi Eczanelerden İlaç Teminine İlişkin Protokolün "Protokole İlişkin Genel Hükümler" başlıklı 7.1 maddesi uyarınca protokole belirtilen şartlarla tarafın beraat kararı dikkate alındığında herhangi bir uyuşmazlık bulunmadığının açık olduğu, mesleğini yapmasının engellenmesi suretiyle telafisi imkansız zararlarının bulunduğu, HMK'nın "ihtiyati tedbirin şartları" başlıklı 389. maddesinin 1. fıkrası çerçevesinde Trabzon 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2018/54 D. nolu dosyasında ihtiyati tedbir kararı verildiğini ifade ederek, öncelikle Trabzon 2 Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2018/54 D. nolu dosyasında verilmiş olan ihtiyati tedbir kararının bu mahkemece verilecek hüküm kesinleşene kadar devamına hükümle de davanın kabulü ile davalının, 03/08/2018 tarihli 99133248-030.02-E.9761075 sayılı red i leminden doğan muarazanın menine, sözleşmenin yapılmasına, yargılama giderleri ve vekalet ücretinin davalıdan tahsiline karar verilmesi istemleriyle adli yargı yerinde dava açtığı anlaşılmıştır.

II. UYU MAZLIK MAHKEMESİNİN KARARINA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Trabzon 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 12/9/2019 tarihli ve E.2018/383, K.2019/297 sayılı kararı ile yargı yolu caiz olmadığından ve davada idari yargının görevli olmadığından bahisle, dava artı yokluğu nedeniyle *davanın usulden reddine* karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Dosya içerisine celbedilen Trabzon 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 15/10/2018 tarih ve 2018/54 D. Esas, 2018/55 D. Karar sayılı dosyasının yapılan incelemesinde; talep eden Erdem Topkara tarafından kar ı taraf Sosyal Güvenlik Kurumu Ba kanlı ı aleyhine Trabzon SGK l Müdürlü ünün 3/8/2018 tarih 99133248-030.02-E.9761075 sayılı i leminin ihtiyati tedbir yoluyla durdurulmasına, ihtiyati tedbirin karar tarihinden itibaren 10 gün içerisinde dava açılmadı ı takdirde HMK'nun 393. maddesi gere ince kendili inden kalkmı sayılmasına karar verildi i, kar ı taraf Sosyal Güvenlik Kurumu Ba kanlı ı vekilinin itirazı üzerine bu kez 25/10/2018 tarih ve 2018/54 D. Esas, 2018/55 D. Karar sayılı kararı ile itiraz konusunda bir karar verilmesine yer olmadı na, itiraz konusunda karar verilmek üzere dosyanın mahkememize (2018/383 Esas sayılı dosyaya) gönderilmesine karar verilmi oldu u anla ıldı tır.

Mahkememizce tensip ara kararı gere ince; Trabzon 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 15/10/2018 tarih, 2018/54-55 D. sayılı kararıyla Trabzon SGK l Müdürlü ünün 3/8/2018 tarih 99133248-030.02-E.9761075 sayılı i leminin ihtiyati tedbir yoluyla durdurulmasına dair verilen kararın devamına karar verildi i, davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Ba kanlı ı vekilinin itirazının mahkememizce 6/11/2018 tarihli kararla reddine karar verildi i, bu kararın davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Ba kanlı ı vekilinin istinafi üzerine Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesinin 13/2/2019 tarih ve 2019/298 Esas, 2019/309 Karar sayılı kararı ile itirazın kabulü ile ihtiyati tedbirin kaldırılmasına karar verildi i, bu kez davacı vekilinin ihtiyati tedbirin devam etmesi yönündeki talebinin mahkememizin 31/5/2019 tarihli kararıyla reddine karar verildi i, davacı vekilinin istinafi üzerine Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesinin 9/7/2019 tarih ve 2019/1507 Esas, 2019/1437 Karar sayılı kararıyla; 'Hukukumuzda sözleşme ba lılık (Ahde Vefa-Pacta Sund Servanda) ve sözleşme serbestli i ilkeleri kabul edildi i gibi, davanın esasını çözecek ekilde tedbir kararı verilmeyece i de açıktır. Ayrıca adli yargı yerinde, idareyi belli bir i lem yapmaya zorlayıcı türden karar verilmesi de mümkün de ildir. Bu itibarla, yerel mahkemenin 31/5/2019 tarihli ara kararının sonuç itibariyle do ru oldu u anla ıldı ndan, davacı vekilinin yerinde bulunmayan istinaf ba vurusunun 6100 sayılı HMK'nun 353/1-b.1 maddesi gere ince esastan reddine' karar verildi i anla ıldı tır.

Dosya içerisine uyap sisteminden celbedilen Trabzon 3. A ır Ceza Mahkemesinin 2017/146 Esas, 2018/197 Karar sayılı davacı Erdem Topkara hakkındaki dosya suretinin yapılan incelemesinde; davacı hakkında beraat yönünde kurulan hükmün istinaf incelemesinde oldu undan henüz kesinle memi oldu u anla ıldı tır.

...

Dava, Muarazanın giderilmesi ve davalı ile sözleşme yapılmasına yönelik talebine ili kindir.

... Davacı tarafın; davalının, 3/8/2018 tarih 99133248-030.02-E.9761075 sayılı red i leminden do an muarazanın menine ve sözleşme menin yapılmasına, dair talebi davalı idarenin red i leminin iptali ile bu i lemin aksine davacı ile sözleşme yapmaya zorlamaktır. Dava konusu i lemin iptalinin olanaklı olup olmadı ı ayrıca de erlendirmeye muhtaçtır. Bilindi i üzere esas itibariyle bir idari i lemin iptali ancak idari yargıda talep edilebilir. Nitekim 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun ' dari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı' ba lıklı 2'nci maddesine göre ' darî i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları' idari yargının görev alanı içerisinde düzenlenmi tir.

Ayrıca Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesinin 9/7/2019 tarih ve 2019/1507 Esas, 2019/1437 Karar sayılı kararında da belirtildi i üzere; 'adli yargı yerinde, idareyi belli bir i lem yapmaya zorlayıcı türden karar verilmesinin mümkün olmadı ı,' hususu vurgulanmı tır. Bu nedenle idari yargının görev alanına giren uyu mazlıkta yargı yolu caiz olmadı ndan yargı yolu nedeni ile davanın usulden reddi ile dosyanın görevli ve yetkili Trabzon dare Mahkemesine gönderilmesi[ne] ..."

3. Trabzon 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin kararına kar ı istinaf kanun yoluna ba vurulması üzerine Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesince, istinaf ba vurusunun esastan reddine 04/11/2019 tarihinde karar verilmi tir.

4. Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesinin kararına kar ı temyiz kanun yoluna ba vurulması üzerine Yargıtay 13. Hukuk Dairesince hükmün onanmasına 23/12/2019 tarihinde karar verilmi ve karar, 01/07/2020 tarihinde kesinle mi tir.

5. Davacı vekili, aynı yöndeki taleple bu kez idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

6. Trabzon dare Mahkemesinin 28/07/2020 tarihli, E.2020/723, K.2020/629 sayılı kararıyla, davanın kesin hüküm nedeniyle incelenmeksizin *reddine* karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"... Dava dosyasının incelenmesinden; Trabzon linde eczacı olarak faaliyet gösteren davacı tarafından, eczane sözleşmesi yapmak amacıyla Sosyal Güvenlik Kurumu'na 20/7/2018 tarihinde yapılan ba vurunun *reddine* dair Trabzon Sosyal Güvenlik l Müdürlü ü Sa lık Sosyal Güvenlik Merkezi'nin 3/8/2018 tarih ve E.9761075 sayılı i leminin iptali istemiyle Trabzon dare Mahkemesi'nin E:2018/1028 esas sayılı dosyasında dava açıldı ı, Mahkememizin 25/10/2018 tarih ve K:2018/1036 sayılı kararı ile feragat isteminden dolayı davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadı na karar verildi i, anılan kararın taraflarca istinaf yoluna gidilmemesi üzerine kararın 11/1/2019 tarihinde kesinle ti i, ... anla ılmı tır.

ptali istenilen 3/8/2018 tarih ve E.9761075 sayılı i lemin daha önce Mahkememizin 25/10/2018 tarihli ve E:2018/1028, K:2018/1036 sayılı dosyasında dava konusu edilerek karara ba landı ı ve anılan kararın 11/1/2019 tarihinde kesinle ti i görüldü ünden, i bu i lem bakımından da davanın esasının incelenme imkanı bulunmamaktadır.

... 2577 sayılı Kanun'un 14/3-d ve 15/1-b maddeleri uyarınca davanın kesin hüküm nedeniyle incelenmeksizin *reddine*, ..."

7. Trabzon dare Mahkemesince verilen karara kar ı istinaf kanun yoluna ba vurulması üzerine Samsun Bölge dare Mahkemesi 3. dari Dava Dairesince, kararının kaldırılmasına, dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere Trabzon dare Mahkemesine gönderilmesine 20/11/2020 tarihinde karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"... Uyu mazlıkta, daha önce Trabzon dare Mahkemesi'nin E:2018/1028 sayılı esasına kayden açılan dava ile bakılan davanın tarafları, sebebi ve konusu aynı olmakla birlikte, davacının 22/10/2018 tarihinde Trabzon Asliye Hukuk Mahkemesi'nde aynı konuda dava açarak 24/10/2018 tarihinde Trabzon dare Mahkemesi'nin E:2018/1028 sayılı dosyasında davadan feragat etti i, anılan dosyada 25/10/2018 tarihli ve E:2018/1028, K:2018/1036 sayılı kararla feragat nedeniyle davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadı na karar verildi i, bu kararın yukarıda açıklandı ı üzere maddi anlamda kesin hüküm niteli i ta imadı ı, Trabzon Asliye Hukuk Mahkemesi'nce görülen davada verilen görevsizlik kararının kesinle mesi üzerine, görevsizlik kararının kesinle me tarihinden itibaren 30 gün içinde idari yargı mahkemelerinde dava açılabilce i hükmüne istinaden bakılmakta olan i bu davanın açıldı ı anla ıldı ndan, Trabzon dare Mahkemesi'nin E:2018/1028 sayılı esasına kayden açılan ve feragat nedeniyle davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadı na hükmedilen 25/10/2018 tarihli ve E:2018/1028, K:2018/1036 sayılı kararının maddi anlamda kesin hüküm te kil etmemesi kar ısında, davanın kesin hüküm nedeniyle incelenmeksizin *reddine* dair verilen istinafa konu kararda usul hükümlerine uygunluk bulunmamaktadır.

Bu durumda, dare Mahkemesince, dosyanın adli yargı yerinin görevsizlik kararı üzerine açıldı ı gözetilerek, öncelikle 2577 sayılı Kanun'un 14. maddesi uyarınca ilk inceleme hususlarında olmak üzere incelenerek bir karar verilmek üzere, kesin hüküm nedeniyle davanın incelenmeksizin reddi yolunda verilen kararın kaldırılması ve dosyanın Mahkemesine iade edilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, istinaf ba vurusunun kabulüne, Trabzon dare Mahkemesi'nin 28/7/2020 gün ve E:2020/723, K:2020/629 sayılı kararının kaldırılmasına, dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere Trabzon dare Mahkemesi'ne gönderilmesine, ..."

8. Trabzon dare Mahkemesince E.2020/1245 sayı ile kaydedilen dosyada, davanın adli yargının görev alanına girdi i sonucuna varıldı ndan bahisle, görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Trabzon 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilmeye kadar ertelenmesine 25/12/2020 tarihinde karar verilmi tir. Kararı ilgili kısmı öyledir:

"... kamu tüzel ki ili ini haiz ve genel sa lık sigortalısı ve bakmakla yükümlü oldu u ki ilerin ilaç ve di er sa lık hizmetlerini kar ılamakla yükümlü olan Sosyal Güvenlik Kurumu ile kamu kurumu niteli inde meslek kurulu u olan Türk Eczacıları Birli i'nin, ilaç teminine ili kin usul ve esasları belirledikleri protokol hükümleri uyarınca sa lık hizmeti sunucuları olan eczaneler ile Sosyal Güvenlik Kurumu arasında imzalanan sözleşmenin, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yukarıda anılan protokol hükümleri uyarınca imzalandı ı, serbest meslek erbabı olan eczacıların mesleklerini icra edebilmeleri için davalı Kurum ile sözleşme imzalaması gibi bir zorunluluk bulunmadı ı, taraflara kar ılıklı olarak hak ve yükümlülükler getiren bu özel hukuk sözleşmesinin tarafların serbest iradeleri ile imzalandı ı, protokol eki tip sözleşmenin imzalanmasıyla sözleşmenin akdedilmi oldu u ve protokol hükümlerinin sözleşme hükmü olarak kabul edildi i, dolayısıyla yapılacak sözleşmenin protokolün uygulaması niteli inde oldu u, di er taraftan, davalı idarenin sözleşme akdi yetkisinin 5510 sayılı Kanununun 73.maddesinden do du u anla ıldı ndan bakılan uyu mazlı ın aynı Kanununun 101.maddesi kapsamına girdi i, dolayısıyla, söz konusu sözleşmenin yapılması talebiyle yapılan ba vurunun reddedilmesinden do an uyu mazlı ın görüm ve çözümünde adli yargı merciülerinin görevli bulundu u sonucuna varılmı tir.

Açıklanan nedenlerle; davanın adli yargının görev alanına girdi i sonucuna varıldı ndan, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Trabzon 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilmeye kadar ertelenmesine, ..."

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

9. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun "Sa lık hizmetlerinin sa lanma yöntemi ve sa lık giderlerinin ödenmesi" ba lıklı 73. maddesinin birinci fıkrası öyledir:

"Bu Kanuna göre sa lık hizmetleri, Kurum ile yurt içindeki veya yurt dı ındaki sa lık hizmeti sunucuları arasında yapılan sözleşmeler yoluyla ve/veya bu Kanun hükümlerine uygun olarak genel sa lık sigortalısı ve bakmakla yükümlü oldu u ki ilerin sözleşmesiz sa lık hizmeti sunucularından satın aldıkları sa lık hizmeti giderlerinin ödenmesi suretiyle sa lanır."

10. 5510 sayılı Kanun'un "Uyu mazlıkların çözüm yeri" ba lıklı 101. maddesi öyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar i mahkemelerinde görülür."

11. 26/03/2016 tarihli ve 29665 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren

Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Hizmeti Satın Alım Sözleşmelerinin/Protokollerinin Hazırlanması ve Akdedilmesine İlişkin Yönetmeliğin "Genel İlkeler" başlıklı 5. maddesinde;

"(1) Finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri; Kurum ile yurt içindeki ve/veya yurtdışındaki sağlık hizmeti sunucuları arasında yapılan sözleşmeler/protokoller yoluyla sağlanır.

(2) Sözleşmeler/protokoller yoluyla satın alınacak sağlık hizmetleri, bu hizmetlerin 24/3/2013 tarihli ve 28597 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde tanımlanan sağlık hizmeti sunucularının hangilerinden karılanacağı ile sağlık hizmetlerinin satın alınmasına ilişkin kurallar Kurum tarafından belirlenir.

(3) Kurum, sunulan sağlık hizmetleri karılında, SHS'lere ilgili mevzuat ile sözleşmelerde/protokollerde belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda ödeme yapar.

(4) Kurumca genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler ile sağlık hizmeti sunucularına, fazla veya yersiz olarak yapıldığı tespit edilen her türlü ödeme, ilgili mevzuata göre geri alınır.

(5) Kurum, sağlık hizmetleri sunumunda gerekli gördüğü hallerde SHS tarafından sözleşme/protokol kapsamında sunulan hizmetlere ilişkin veri ve bilgiye ulaşma ve temin etme hakkına sahiptir. Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık bilgilerinin gizliliği esastır.

(6) Sözleşmelerin/protokollerin akdedilmesine ilişkin süreç ile bu amaçla ibraz edilmesi gereken belgeler Kurum tarafından belirlenir.

(7) Sözleşmelerde/protokollerde, ceza ko ulu ve/veya fesih gerektiren fiiller, fesih uygulama kriterleri ve sözleşme/protokol yapılmayacak süreler yer verilebilir. Bu süreler sonunda sağlık hizmeti sunucusunun başvurusu halinde gerekli şartları taşıyanlarla sözleşme/protokol yapılabilir.

(8) Sözleşmelerde/protokollerde ceza ko ulu veya fesih uygulamasını gerektiren fiillerin 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu yönünden de suç oluşturması halinde ilgililer hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

(9) Kurumca bu Yönetmelikte belirlenen ko ulların gerçekleştirilmesi halinde ilgili mevzuata uygun şekilde sözleşmelerde/protokollerde devirlik yapılabilir.

(10) Sözleşmelerde/protokollerde SHS'nin, Kurumdan doğmuş ve doğacak alacaklarını devir ve temlik edemeyeceğine ilişkin hükümlere yer verilir.

(11) Sözleşmelerde/protokollerde SHS'nin, kişilere ve Kuruma ait bilgilerin gizliliği ile ilgili yasal yükümlülüklere uyacağına ilişkin hükümlere yer verilir.

(12) Sözleşmelerde/protokollerde, SHS'nin; sahip, unvan, ortak ve adres devirlikleri ile devri halinde hak ve yükümlülüklerine ilişkin hükümlere yer verilebilir.

(13) SHS'nin devir hakkının devri, kiralama dahil olmak üzere devirletmenin devri gibi sonuç doğurur. Bu kapsamda devreden ile devralanın her türlü Kurum alacakları yönünden müterek ve müteselsil sorumluluğu devam eder. Hem devreden hem de devralanın Kurum alacakları tahsil edilmeden devralan SHS ile sözleşme/protokol yapılmaz.

(14) Kurum tarafından sözleşme feshedilmiş SHS ile feshe neden olan fiillere başlı olarak Kurum alacakları tahsil edilmeden ve fesih süresi tamamlanmadan yeni bir sözleşme yapılmaz.

(15) Kurum tarafından sözleşme feshedilmiş SHS'nin devri halinde feshe neden olan Kurum alacakları tahsil edilmeden ve fesih süresi geçmeden devralan sağlık hizmeti sunucusu ile sözleşme yapılmaz. Sözleşme yapılmayan veya sözleşme feshedilen sağlık hizmeti sunucusunun muayene ve icralemeye ilişkin fatura bedelleri ödenmez.

(16) Sözleşmelerde/protokollerde, mücbir sebeplerin varlığı halinde, ceza ko ulu ve feshe ilişkin yaptırımların uygulanmayacağına ilişkin hükümlere yer verilebilir.

(17) Sözleşmelerde/protokollerde, ek sözleşmelerin/ek protokollerin SHS'ler tarafından imzalanmaması durumunda, sözleşmelerin/protokollerin feshedileceğine ilişkin hükümlere yer verilebilir.

(18) Kurum, sözleşme/protokol kapsamında her türlü inceleme ve denetim yapmaya ve buna ilişkin kurallar belirlemeye yetkilidir.

(19) Kurum, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu Halka Kanununa tabi sağlık hizmeti sunucuları tarafından yatan ve/veya günübirlik tedavi kapsamındaki hastalarda kullanılacak ve Kurumca belirlenecek olan tıbbi malzemeleri ve temini zorunlu ilaç ve/veya ilaç gruplarını, tıbbi

malzeme tedarikçilerinden veya ecza depolarından temin etmek amacıyla sözleşme yapabilir, Kurum tarafından bu SHS'lere yapılan ödemeler, sağlık hizmeti sunucusunun Kurumdaki alacağından mahsup edilir.

(20) 18/4/2014 tarihli ve 28976 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Genel Sağlık Sigortası Uygulamaları Yönetmeliğinin, sözleşmelerin/protokollerin hazırlanması, akdedilmesi ve yürürlüğe konulmasına ilişkin hükümleri birlikte uygulanır." denilmiştir ;

"Sözleşmelerin/protokollerin hazırlanması" başlıklı 6. maddesinde;

"(1) Sözleşmeler/protokoller, kanunlarla tanımlanmış istisnalar hariç olmak üzere Kurum tarafından hazırlanır.

(2) Kamu idareleri sağlık hizmeti sunucuları ile yapılacak sözleşmeler/protokoller, Kurum ve kamu idaresi yetkili makamının onayı ve taraflarca imzalanması ile geçerlilik kazanır.

(3) Kamu idareleri sağlık hizmeti sunucuları dışındaki diğer sağlık hizmeti sunucuları ile yapılacak sözleşmeler/protokoller, kanunlarla tanımlanmış istisnalar hariç olmak üzere Kurum onayı ile yürürlüğe girer, Kurum ve taraflarca imzalanması ile geçerlilik kazanır.

(4) Kurum, Kanununun 73 üncü maddesi gereği, sözleşme ücretine tabi olan SHS'den sözleşme imzalamak için ücret alabilir.

(5) Sözleşmelerin/protokollerin geçerlilik süresi altı aydan az olamaz. ihtiyaç duyulan alanlarda oluşturulacak alternatif geri ödeme modelleri üzerinden sağlık hizmetinin finansmanı için yapılacak sözleşmelerde süre Kurum tarafından belirlenir.

(6) Sözleşmelerin/protokollerin geçerlilik süresi sonunda; Kuruma olan borcu, Kurum bilgileri sistemi (MEDULA) üzerinden iletilen toplam tahakkuk tutarına göre hesaplanacak son altı aylık fatura ortalamasını alan SHS'lerle, götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi/protokolü olan SHS'ler hariç olmak üzere sözleşme/protokol yapılmaz.

(7) Sözleşme ve/veya SHS'nin türüne göre Kurum tarafından ilgili SHS'den teminat mektubu istenebilir. Teminat tutarının belirlenmesi ile teminat alınmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

(8) İlk defa sözleşme/protokol yapılacak SHS'ler, mahalli sağlık hizmeti sunumu ihtiyacı, kamu yararı, aktüeryal denge, sözleşme talep eden SHS'lerin ve o bölgedeki diğer SHS'lerin niteliğinden değerlendirilerek Kurum tarafından belirlenir.

(9) Yeni dönem için sözleşme/protokolü yenilenecek SHS'ler, Kurumca daha önce yapılan tespitler, hasta memnuniyeti, kamu yararı, aktüeryal denge ve verimlilik gibi ölçütler değerlendirilerek Kurum tarafından belirlenir." hükmüne yer verilmiştir.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Mehmet AKSU, Birol SONER, Hava AYDINLI, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 günlü toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen şekilde baş vuruldu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

13. Raportör-Hâkim Burak Cenk LHAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİÇ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüldüğü ünlü:

14. Dava; eczane sözleşmesi yapmak amacıyla Sosyal Güvenlik Kurumu'na 20/07/2018 tarihinde yapılan başvurunun reddine dair Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezinin iptalinin iptali istemiyle açılmıştır.

15. Bir kamu hizmetinin yürütülmesi için ihtiyaç duyulan mal veya hizmet temini sırasında, *idarede kanunilik* ilkesi gereğince idarenin belirli usul ve esaslara uyması zorunlu olup; iptalin sözleşmeye bağlanmasından önce geçen bu süreçte tesis edilen iptal kararlarının, kamu gücüne dayalı, resen ve tek yanlı olması nedeniyle idari iptal niteliğindeki iptal kararlarında, yargısal denetiminin idare hukuku ilkelerine göre idari yargı yerlerince yapılacağı tartışılmaktadır.

16. İdari sözleşme, idarenin kamusal yetkisine dayanarak, kamu hizmeti gerekleri ve kamu yararı nedeniyle yaptıkları sözleşmelerdir. Bunlar idarenin ayrıcalıklı ve üstün, hak ve yetkilerini içerirler. İdare, bu sözleşme hükümlerinde tek yanlı değişiklik yapabilir ya da sözleşmenin feshine gidebilir, Bu nitelikte olmayan diğer sözleşmeler ise, genelde özel hukuk alanında, özel hukuk kurallarına göre düzenlenir.

17. Önümüzdeki dava konusu irdelendiğinde, uyuşmazlığın bir sözleşmenin imzalanması aşamasından önceki aşamaya ilişkin olduğu; davalı idare ile bir sözleşme imzalanması isteminden kaynaklanmaktadır; ilk bakışta bu uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görev alanına girdiği düşünülebilir ise de; 5510 sayılı Kanun'un "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101. maddesinde yapılan düzenleme kapsamında; uyuşmazlığın bu çerçevede çözüme kavuşturulacağı açıktır.

18. Bu durumda, davanın davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmakla birlikte, Uyuşmazlık Mahkemesinin adli yargı içerisinde hangi yargı merciinin bu davalara bakmakla görevli olduğu hususunda karar verme yetkisi bulunmamakta olup, bu belirleme ilgili yargı kolunun kendi içerisinde yapılabilecektir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDÜĞÜNE,

B. Trabzon İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Trabzon 3. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 12/09/2019 tarihli ve E.2018/383, K.2019/297 sayılı görevsizlik kararının KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde, üyelerden Aydemir TUNÇ'un KARAR OYU ve OY ÇOKLU ÜYELERİNİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bırol
SONER

Üye
Hava
AYDINLI

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR I OY

Dava; Trabzon ilinde eczacı olarak faaliyet gösteren davacı tarafından, eczane sözleşmesi yapmak amacıyla Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılmış sözleşmenin iptali ile ilgili davalı idare ile davalının iptali istemiyle açılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Sağlık hizmetlerinin sağlama yöntemi ve sağlık giderlerinin ödenmesi" başlıklı 73. maddesinin 1. fıkrasında;

"Bu Kanuna göre sağlık hizmetleri, Kurum ile yurt içindeki veya yurtdışındaki sağlık hizmeti sunucuları arasında yapılan sözleşmeler yoluyla ve/veya bu Kanun hükümlerine uygun olarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından satın aldıkları sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi suretiyle sağlanır." hükmüne yer verilmiştir.

Bir kamu hizmetinin yürütülmesi için ihtiyaç duyulan mal veya hizmet temini sırasında, "idarede kanunilik" ilkesi gereğince idarenin belirli usul ve esaslara uyması zorunlu olup; iş sözleşmesi bağlanmasından önce geçen bu süreçte tesis edilen işlemlerin, kamu gücüne dayalı, resmî ve tek yanlı olması nedeniyle idari işlem niteliğindeki işlemlerin iptali karârında, yargısal denetiminin idare hukuku ilkelerine göre idari yargı yerlerince yapılacağı tartışılmaktadır.

İdari sözleşme, idarenin kamusal yetkisine dayanarak kamu hizmeti gerekleri ve kamu yararı nedeniyle yaptıkları sözleşmelerdir. Bunlar idarenin ayrıcalıklı ve üstün, hak ve yetkilerini içerirler. İdare, bu sözleşme hükümlerinde tek yanlı olarak değişiklik yapabilir ya da sözleşmenin feshine gidebilir. Bu nitelikte olmayan diğer sözleşmeler ise, genellikle özel hukuk alanında, özel hukuk kurullarına göre düzenlenir.

Dava dosyasının incelenmesinden; uyuşmazlığın bir sözleşmenin yapılmasından önceki aşamaya ilişkin olduğu, idarenin kamu hukuku kurallarına göre, kamu gücü kullanılarak tek yanlı ve icrai nitelikte bir işlem tesis etmek suretiyle eczane sözleşmesi yapılması yolundaki başvurunun reddine karar verildiği görülmektedir. Dolayısıyla davalı idare ile sözleşme yapılması yolundaki başvurunun reddine ilişkin bu uyuşmazlığın idari işlem niteliğinde olması nedeniyle görüş ve çözümünde idari yargı yerleri görevli olması gerektiğinden, aksi yöndeki çözümlük karârına katılmıyorum.01/03/2021

Üye
Aydemir TUNÇ